

Redogörelse för benfynd från Björkögrävarne.

I.

Det torde vara nästan omöjligt att med säkerhet afgöra, huru många djurarter finnas representerade i Björkögrävarne 1-20, emedan samtliga benen äro ej blott mycket fragmentariska, utan de flesta af dem derjonte mer h. mindre derönda, hvare genom de blifvit så de formerade att äro ytterligt svåra att identifiera. Särdeles illa medfarna äro fågelbenen, of hvilka det finnes blott obetydliga bitar, som nästan samtliga äro klofna. Därför har af fågelbenen blott 2 arter kunnat identifieras.

Utom Hornö, finnas i fyndet åtminstone följande arter representerade, näml. of däggdjur: hund, huskatt, häst, nötkreatur, får och svin, samt of fåglar: dufvoök och stjartand.

Jag meddelar här en kortfattad redogörelse för de ben delar, som från de respektive grävarne kunnat bestämmas; för de ej bestämbara fragmenten har jag blott angifvit, om de äro af däggdjur eller fåglar.

Grav 1

Huskatt, Felis domesticus (Schreb.)

Metatarsale III, h., knappt mer än ofrel. bakre epiphysen.

Får, Ovis aries L. Ett fragment of metatarsale.

Fågelben, nägra klofna, ej närmare bestämbara fragment.

Benfynd från Björkögröfvarne, forts.

✓ Graf 2. Obetydliga, klufna, ej närmare bestämbara benbitar af däggdjur.
" " " " " " " " fåglar.

✓ Graf 3. Obetydlig bundel, som synes vara af fågel, men är allt för defekt för att kunna närmare bestämmas.

✓ Graf 6. I den större läden: obetydliga ej närmare bestämbara benbitar af däggdjur och fåglar.

I den mindre läden: Fågelnas fragment, ej närmare bestämbara.

✓ Graf 8. Fragment af däggdjursben och fågelben, ej bestämbara.

Duphök, Astur palumbarius L. Två klor, afbrutna ett stycke från spetsen.

Stjartand, Daphila acuta (L.) = Anas acuta L.

En obetydlig del af höger os coracoideum vid ledytan för scapula.

✓ Graf 9. Homo: ett obetydligt, ej närmare bestämbar fragment, samt

✓ Graf 10. I stora läden: (nära obetydliga benbitar af däggdjur)

Homo: två fragment af humerus, två $\frac{1}{2}$ af v. radius; två fragment af locken (ulna) samt några andra mindre bitar.

Nötkreatur, Bos taurus L. Ett större fragment af humerus (h.).

I lilla läden:

Får, Ovis aries L. Kindbänder, 4 spår underkåb, bland hvilka den främsta och den bakre. jämte ett obetydligt fragment af underkåb.

Fågelnas, några fragment, bland hvilka en främre del af vänster humerus, men är skedad, så den ej kan närmare bestämmas. Dessutom: samma lä ett obetydligt fragment af reflex. af däggdjur.

✓ Graf 11. I stora läden:

Nötkreatur: Ett fragment af det fasta kraniet jämte några därtill hörande lösa bitar,

Ett fragment af höger underkåbsholpa;

En del af hornkvicke.

Beskrifning från Bjärköproffvarne, forts.
Graf 11. forts.

I stora ländan forts. En nedre del af höger scapula;
ett fragment af höger- och vänster höftbensvinge;
en nedre del af höger och vänster tibia;
Sjäm fragment af revben.

Svin, Sus scrofa domestica Erxleben.

En öfre del af höger radius; två fragment af revben;
en öfre del af metatarsale, samt ett fragment af kort (öfre
taggskattel). Sannolika benen äro af unga djur, men om af
mer än ett, har ej kunnat afgöras.

I den mindre ländan:

Flomo: 4 täphalanger, af hvilka blott en är hel.

Flund, Canis familiaris L. Fragment af diverse ben, såsom
af höger tibia, nedre delen; Caput femoris, metacarpal-
och metatarsalben; kuddelar, täphalanger mm.; af
ett stort och ett litet individ.

Fluskatt: Vänster tibia, nedre delen; höger humerus, nedre delen; vänster astragalus, hel; öfre delen af höger radius samt fragment
af metacarpal- och metatarsalben, mm.

Får: Ett fragment af underkäk, knappt mer än ledknäppan.

Vät kreatur: fragment af kindtand från öfverkäk.

af däggdjur och fåglar några obetydliga, ej bestämbara kuddelar.

I Tandsticksländan:

Fluskatt: ett fragment af caput femoris.

En klofven benbit af fågel.

Graf 12.

Flund: en klofhalong, rest fragmentarisk.

Graf 15.

Däggdjurs ben, all för fragmentariska för att med säkerhet kunna
bestännas.

Fågeln, mycket fragmentariska; ej närmare bestämbara.

Beskrifning från Bjärkögrävarne, forts.

Graf 19

a(3) Nätkreatur: Två samhörande delar af v. metacarpale samt några
med detta samhörande mindre bitar.

(a², a³) Nätkreatur: två fragment af ulna, ett ¹⁴ af metatarsale
samt 3 fragm. af koriformiga ben, ej närmare
bestämbara.

Tår: en klufven del af metatarsale.

Graf 20. 7 stora ländor:

Flomo: diverse delar af skelettet, såsom fragment af det första
Kraniet; do af underkåte; fragment af scapula, höftben,
kotor och revben.

Hund: Condylus occipitalis, ngt fragment; scapula, nure delen samt
två ländkotor; of stort individ.

Häst, Equus caballus L. ett fragment af caput humeri, ~~samt~~ ett fragm.
af underkåte samt en annan benbit.

7 lilla ländor:

Hund: af väntes tibia, nure delen; fragment af metacarpale V, tåger;
Tåphalanger 5, fragmentariska, samt en manskotkropp; of
stort ind. -

Tår: Två fragment af metacarpale 1. metatarsale, nure delar;
tre fragment af tåphalanger.

Broby, Alrostra den 20de Januari 1912.

Ludvig Hedell

Benfynd från Björkögrävarne.

II.

Fyndet från Björkögrävarne 22-50 äro åtminstone följande djurarter, utom Homo, representerade, näml. hund, häst, nötkreatur, får, svin och tamkors. Däggdjurskroppen representera nog ej flera arter än de ovan nämnda, ehuru det ej varit möjligt att identifiera alla småbitar; men af fågellben förekomma i fyndet fragment, som tyda på att åtminstone en art till är representerad, men det har ej varit möjligt att med säkerhet identifiera ^{dessa} obetydliga och därtill särprägelnade benstycken.

Vi skommonde bendelarne af hund, äro flere af dem af helt små, men gamla individer, hvilket ses på framgången däraf, att suturerna mellan epiphysen och diaphysen äro helt och hållet försvunna.

Bendelarne af tamkors äro af mindre individ än de nu vanligast förekommande.

✓ Graf 22.

Homo: diverse obetydliga ben delar, näml. af pars petrosa med en del af snäckan (cochlea); af epistropheus (främre delen med processus odontoides); af 5 kalkkroppar; af metatarsale I, h.; af ett metacarpale samt af 7 falanger.

✓ Graf 24 a

Hund:

Denar. h., öfre delen, med fragment af caput femoris.

Benfund från Björkögrävarne.

✓ Graf 24^a, forts.

Hand, forts. Tibia, h., nedre delen med epiphys.

Calcaneus: h. 1, något skadad proximalt.

2 fragm. af kotbröjare samt 2de af reflexen m.m.

Somliga bendelarne äro af litet, men gammalt individ.

+ ytterlig. en
handkittskåp i efterständning

✓ Graf 24^b

Får. Femur, v. nedre delen med till största delen förstörd epiphys.

Tibia, v., nedre delen med epiphys, som utan märkelig natur är förenad med diaphysen; af litet, men gammalt individ.

Astragalus, v., något skadad baklän i insidan; samhörig med föreg.

Calcaneus, v. bakre delen; m.m.

Däggdjursben, obetydliga fragment, som ej kunna närmare bestämmas.

Fågelben, " " " " " " " " " " " "

✓ Graf 25. Fåfågel, men af hvilken, är vanskligt att afgöra.

✓ Graf 26. Inmindre liden;

Glomo: fåfågel, ett fragm.

Tamkors², Gallus gallus (L.).

Tarso-metatarsale h. 2 fragment, en öfre och en nedre del; den senare med sporrkärna, sålunda af tupp; dessutom några obetydliga, klufna fragment, som sannolikt öfren äro af tamkors.

Östare liden:

Hand: Metacarpale III, v. öfre delen, klufven.

Fåfågel 1 samt ett fragment af rörformigt ben.

Dessutom några däggdjursben, men så obetydliga, att de ej närmare kunna identifieras.

✓ Graf 28. Hand: 2 svanskotor samt ett fragment af reflexen.

Fågelben, några obetydliga delar af rörformiga ben, ej närmare bestämbara.

Benfynd från Björkögrävarne
II.

✓ Graf 29.

Homo: Tänder 3 fragm., af hvilka två äro af kindtänder.

Tamhön: Tibia: v. nedre delen.

Radius: h. öfre delen.

Tarso-metatarsale h., nedre, obetydlig del, med sporrekanne,
sålunda af topp.

Däggdjursben, obetydliga, ej närmare bestämbara fragment.

Fågelben " " " " " "

✓ Graf 30.

Homo: Tåphalång 1, främre delen.

Däggdjursben, ett fragm., ej närmare bestämbar.

✓ Graf 31. Ett fragment af kotta, men ej närmare bestämbar.

✓ Graf 33: Ett fragment af däggdjursben, svårt att identifiera.

✓ Graf 35: Fågelben, några fragment, bland hvilka en öfre del af
tarso-metatarsale; dessa ej möjligt att med säkerhet
identifiera.

✓ Graf 39a Tamhön; obetydlig, ~~en~~ del af tibia.

" " b. Flecktöfver:

Homo: Radius: v. obetydlig del af nedre epiphysen;
fragment af tåphalångar samt några andra obetydliga
delar.

Uen: Metacarpale IV, v. öfre delen; af ungt individ.

Nötkreatur: obetydligt fragment af kindtand.

Tamhön: Os coracoideum h. ö v., af hånne blott obetydligt
af benens nedre del.

Pelvis: h. obetydlig del med en del af acetabulum
Tibia: v. nedre delen.

" h. ett fragment af benets framsida, något
afbrun för lösttan.

Humerus: ett obetydligt fragment, samt en öfre-
och en nedre del af höger tarso-metatarsale.

Benfynd från Björkögrafvarne.
II.

Graf 39 b., forts.

Tam hörs, forts. Metacarpale II. v. främre delen.

Radius: öfre delen.

2de fingrets sista phalung; tummen samt en
klophalung.

Däggdjursben, 3 fragment, ej närmare bestämbara.

I tändstickslådan:

Fågelben, några obetydliga, ej närmare bestämbara fragment.

Graf 39 d.

Homo: Tåphalung, främre delen.

Flund: As josi forme h.

astragalus: v. en del af trachlean.

Tår: Bakreste kindtanden fr. högra sidan af underkäk.

Däggdjursben, obetydliga fragment, ej närmare bestämbara.

Fågelben, några fragment, bland hvilka en mindre del af
tarso-metatarsale; ej säkert bestämbara.

Graf 40. Homo: 4 tåphalunger, främre delar samt ett par andra
fragment.

Graf 42. Homo: fragm. af margo supraorbitalis.

" " metatarsale I, h., främre delen.

Däggdjursben, klafva, obetydliga delar, ej närmare bestämbara.

Fågelben: 4 " " " " " "

Graf 43. Homo: Tre fragment, bland hvilka ett af det fasta
kraniet.

Däggdjursben, två fragment, obetydliga, ej närmare be-
stämbara.

Graf 44. I mindre lådan:

Homo: Tåphalung, främre delen.

Fläst: kindtand från underkäk.

Benfund från Björkögrävarne.

II.

Graf 44. I större ladan:

Nötkreatur: Mandibulare v: bakre delen af den horisontella grenen;
Scapho-cuboidium v, något skadat, samt ett fragment af loken.

Graf 45. I stora ladan:

Homo: Femur v: två fragment af diaphysen; af caput femoris samt 6 fragm. af rörformiga ben, mm.

Hund: Naviculare-lunatum v. ett fragment.

Radius v., öfre delen.

Aspisiforme h., helt.

Täpfallonger 3, af hvilka en hel.

Svanstotor 2, den ena hel.

} Af medel stort in-
divid. -

Nötkreatur:

Mandibulare: 3 obetydliga fragment.

Kindtand, den bakresta ä h. sidan af underkäk; af ungt, men rätt stort individ.

Humerus h., näre delen, afbruten strax ofvån fossa anconae.

Femur: h. näre delen, knappt mer än condylus internus.

Reflen, ett fragm., samt ett par fragm. af rörformiga ben.

Svin: Mandibulare v. n. hela den horisontella grenen (af 4 hopratta bitar), med 3 kvarsitvande kindtänder, ett fragment af den uppstigande grenen.

Två fragm. af hörntand från underkäk.

Tibia v., öfre delen, något mer än $\frac{1}{2}$ af henet.

Ländkotor 2 samt ett fragment af kotv.

Daggdjursken, fragment, ej närmare bestämbara.

Fågeln, " " " " " " " " " " " "

Benfynd från Björkögrävarne.
II.

Graf 45 forts. I den mindre läden:

Fläst: Kindben 2 från underkäk, n. hela samt dessutom
flere fragm. af kindben, äfven de från underkäk,
Två fragment af underkäk, samt ett par andra fragment.

Graf 46. Lädan №1.

Flomo: Mandibulare, h., bakre delen af den horisontella grenen
och en del af den uppstigande grenens framkant.

En fragm. af det fasta kraniet.

Metatarsale t, h., framre delen.

Fragm. af metacarpal- l. metatarsalben.

" " kotkroppar och täphalanger, m. m.

I lädan №2:

Skull: Exoccipitale v. med condylus occipitalis

Radius. h. öfre delen, knäppt mer än epiphysen.

Ulna. v. öfre delen med fossa sigmoidea, men ole-
cranon förstörd.

Tibia. v. nedre delen med epiphys.

Astragalus h. ö v., den förra hel; af den senare
blott trehlean.

Naviculare-lunatum. v. 1, helt.

Kotkroppar 2 fragment.

Calcaneus. v. bakre delen.

Fragment af metacarpal- l. metatarsalben, de af
rörformiga ben samt af refben.

Täphalanger 2. Samtliga benen äro af litet,
men gammalt individ.

I lädan №3.

Skull: Os zygomaticum h, något fragmentariskt.

Tibia h., öfre ~~del~~ epiphysen, skadad.

Kotkroppar 6, mer l. mindre fragmentariska.

7

Beskrivning från Björkögrävarne.
II.

✓ Graf 46 Gata. Lådan nr. 3.

20790
många obestämda
fragment

Hund, Gata. Rifven 3 fragm. Benen äro af
medelstort individ.

Tägelben, obetydliga fragm., ej närmare bestämbara.

✓ Graf 47.

Nötkreatur: Humerus v., obetydlig del af leenet strax ofrån
fossa anconea.

✓ Graf 48. I stora lådan.

Nötkreatur: ^{Femur} ~~Femur~~, nure obetydlig del af diaphysen
med tillhörande aflossnad epiphys, i knutken
condyli äro förstörda

I lilla lådan: Södersmålade bitar, omöjliga att identifiera.

✓ Graf 49.

Homo. Fragment af rörformigt ben.

Swin: " " kindband.

Nötkreatur: Klafven del af rörformigt ben.

✓ Graf 49, Lager B

Homo: Metatarsale I, främre delen, betyd. fragmentarisk.

Fragment af metacarpal- l. metatarsalben, främre del.

Fragment af täpshalanzer samt några andra obetydliga
benindelar.

Hund: Processus zygomaticus af pars squamosa: v,
del af ledytan mot underkäken, med processus
postglenoideus.

Nelna: v. öfre delen från och med fossa sig-
moides.

Tibia h. nedre delen, med epiphys.

Calcaneus: h. blott främre delen.

" v. hel.

Nötkroppar 2 fragm.

Benfynd från Björkögrafvar
III.

Det har varit förenadt med rätt betydliga värigheter att reda ut det i mycket dåligt skick befintliga benmaterialet från Björkögrafvarne 39, 51-99, dels emedan materialet hufvudsakligen utgöres af obetydliga fragmenter, dels emedan så många af benen äro brända och inom sådana i regel till formen mycket förändrade, hvadan identifieringen af dem varit svår att konstatera, och i flere fall har det varit rent of möjligt att med säkerhet afgöra till hvilken art dessa smulor äro att hänföra. Så har det i synnerhet varit förhållandet med de obetydliga och därtill klufna bendelarne af fåglar; men öfver bland däggdjursbenen förekomma sådana obetydliga och svårbestämbara bitar, och jag har därför i redogörelsen endast kunna anteckna, om de äro af däggdjur eller af fåglar.

De arter, som från de nämnda grafvarne finnas representerade äro, utom homo, följande: hund, katt, björn, ^{ekorre} vårer, nötkreatur, får, get, älq, häst, tamsvin; tamhöns, gräsand, gås, ejder; mört och gädda.

Jag meddelar här en kortfattad öfversikt af det bearbetade materialet.

Ben af homo förekomma i 15 grafvar och utgöras mest af talphalanger, hvaremot af de större rörformiga benen endast ett fåtal förekommer. Endast från graf 58 förekomma delar af det fasta kraniet, i synnerhet af hjärnskåls partiet.

Slunden förekommer ~~huruvida~~ från 10 grafvar, talrikast i graf 78, och 82, 86. I regel äro det ben delar af helt små individer, dock rätt gamla. Behållisen finnes af kraniet; blott ett enda fragment, näml.

Benfynd från Björkögräfvor.

III, Fort.

af vänster pars squamosa med betydton för underkåken, och som i allt afserensstörmer med motsvarande del af den hundras, som fått namnet mops (*canis f. fucator*); och som afven ofriga af de i fyndet förekommande skelettdelarne af små individer i form och storlek afserensstörmer med dem hos mopsen, torde det utom tveifvel vara denna lilla hundras, som varit särskilt omhändertadt och därjämte sedan fått affölja sin egare eller snarare egarinnan i grafven. Men i fyndet förekomma därjämte tonder och till extremiteterna hörande ben, hela eller mer eller mindre fragmentariska, som tyda på, att de äro af en annan, betydligt större hundras, som i storlek stätt jagar efter vargen, åtminstone den ej fulvästa. Om den närmare utvärdering för dessa skelettdelar, se pp. 21, 23 och 34. —

af den lilla rasens ben äro alla, utom ett, brända, lika till benen af den större rasen, utom de, som äro spångräf 78.

Tamkatten förekommer blott från graf 96 och är där representerad af flere ben delar, som äro af ett litet individ; sombliga benen äro brända.

Björnen förekomma blott från graf. 93 och är representerad af blott 3 ben delar, som äro brända.

Bävern, *Castor fiber* L. Blott ett enda ben af denna art förekommer i fyndet, näml. från graf 56. Det är en del af bäckenet, näml. nästan hela vänster os ilium och en del af ossa pubis och ischii; af stort, fulväst individ. Benet ej brändt.

Vät kreaturet är talrikare representeradt än hvarje annan djurart i fyndet, och ben af detsamma förekomma från ej mindre än 29 grafvar, talrikast fr. nr 55 och 64.

Ben delarne äro hufvudsakligen af rörformiga ben, i synnerhet metacarpalia och metatarsalia och äro, att döma af de väl vidväxta epiphyserna, af troligen gamla, dock ej stora djur, mest kor. Blott några ben äro af unga djur, kalpar.

De flesta benen äro ej brända. —

1) Ekorren, *Sciurus vulgaris* L. Blott ett metacarpalben, brändt, från graf 95.

Benfynel från Björkögräppar.

III. forts.

Fåret förekommer från 10, möjligen 11 gräppor, tillräckligt fr. graf 60 och 64, och är representeradt dels af kindbänder, dels af underkäkar, mer l. mindre fragmentariska samt af flera till extremiteterna hörande ben delar, af några fragment af kotor, men blott af en obetydlig del af det fasta kraniet. Benen äro i allmänhet af små, ej särdeles gamla individ. Men från 64 förekomma några ben, som äro af ett rätt stort individ, sannolikt bygge. Några af benen äro brända. -

Geten förekommer från blott 2, möjligen 3 gräppor och är betydligt fåtaligare representerad än fåret, näml. af ett fragment af underkäk med några lösa kindbänder, ett fragment af pannben samt delar af humerus, radius, femur, tibia samt ett metacarpale. Benen, som äro af rätt stora individer, äro ej brända. -

Algen förekommer från blott 2 gräppor och det med blott några ^{ben delar, rösk} öfver en scapula, en humerus samt två obetydliga hornspetsar; ben ej brända, men den ens hornspetsen är något svedd. -

Glästen förekommer från 8 gräppor och är representerad huvudsakligen af kindbänder, som äro mer l. mindre fragmentariska; af del af underkäk, en hel astragalus samt af några bitar af femur. Såväl bänder som ben äro af stora individer. Några bänder och ben delar äro brända.

Tamsvinet är näst nötkreaturet tillräckligt representeradt och förekommer från 14 gräppor, tillräckligt från graf 55. Bland de talrika ben delarne förekomma några fragment af underkäkar, men blott ett par obetydliga bitar af det fasta kraniet. I allmänhet

Benfund från Björkögrävar.

III. Forts.

är det unga individer, af hvilka dock några af rätt betydlig storlek, som i fyndet äro representerade. Blott några få ben äro beändade.

Tamhörsen förekommer från 10 grävar, men sannolikt från ännu flera, ehuru det icke varit möjligt att afgöra hvad som är af detta eller af andra i fyndet representerade fågelarter. Bland de ben, som med säkerhet kunnat identifieras, såsom tillhörande denna art, må nämnas: coracoideum, radius, ulna, tibia samt tarso-metatarsale, det sistnämnda talrikast. Benen äro af små individer, bland hvilka flera unga, så t. ex. de som äro of hankön (tuppar). Samtliga benen, utom ett, beändade.

Gräsanden förekommer från åtminstone två grävar; benen äro fragmenter af coracoideum, humerus, ulna, tibia och tarso-metatarsale, tillsammans 7, af hvilka några äro beändade.

Gäsen af denna art har i fyndet antroffats blott ett enda ben, näml. en något fragmentarisk höger humerus; benet är ej beändt. Såvidt jag kunnat finna afser = ensstämmer nämnda ben med det af Lamgård.

Ejderen förekommer från tre grävar och är representerad af en hel vänster ulna samt fragment af coracoideum samt ^(samt ett metacarpale) en höger och vänster humerus (Ben ej beändade).

Gäddan är representerad af blott 2 ben, näml. en mandibulare-dentale-del samt öfre delen af clavacula, bägge af samma individ och från samma graf. Individets total längd har varit omkr. 560 mm. Ben ej beändade.

Mörten: Blott ett enda ben, ett nedre valgben, af ett individ som varit af ungf. 280 mm total längd. —

Benfynd från Björkögrävar.

III. Forts.

Efter den nu lämnade, kortfattade öfversikten, öfvergår jag till en närmare redegörelse för de ben, som, såvitt de kunnat bestämmas, förekomma från de respektive grävarne.

Graf 39 b. Flomo: Ben Grändar

Metatarsale I v., blott epiphysen.

Täpbalonger 2, framre delarne samt dessutom några helt obetydliga fragment.

Graf 51. ur Grändlagret:

Flomo: Täpbalonger 2, framre delar.

Gländ: Framtand 1, kronan något skadad.

Ulna: h. ö v. af bägge blott nederste delen med processus styloideus.

Astragalus h. och v.

Calcaneus h. ö v.; den senare hal, af den förre blott en obetydlig del med tuber calcanei.

Metacarpale l. metatarsale: en klufven framre del.

Täpbalonger 4, af hvilka blott en är hel.

Dessa ben äro af ett litet, men gammalt individ.

Gräsund, Anas platyrhynchos L. = Anas Boschas L.

Os coracoideum v. öfrodelen, något mer än $\frac{1}{2}$ af benet.

Humerus. v. en obetydlig bit af benets proximala del.

Ulna: ett fragm. af mittdelen.

Nätkreatur. Ben ej brändt.

Caput humeri, blott en del.

Get, Capra hircus L. Ben och tänder ej brända.

Mandibulare, v fragment af den horisontella grenen, med 3 därtill hörande kindtänder.

Af rätt stort individ.

Graf 52. ur Grändlagret. Flomo, täpbalong den yttersta, ej bränd.

Tamhöns: Radius: fragm. af den distala delen.

Halskota, ett fragm. . .

Benfynd från Björkegräppar.
III, Forts.

Graf 54. Kruka A.

Hund, os cuboideum v., af helt litet individ. Benet brändt.

" " Brandlager A.

Hund: radius, nedre delen, knappt mer än epiphysen, samt en klufven, obetydlig del af rörformigt ben; bägge benen af litet individ.

" " Brandlager B.

Horn, Tåphalung, främre delen.

Hund: Humerus h.; del af nedre epiphysen samt några klufva, vridna, ej närmare bestämbara bitar, som sannolikt äro af nämnda humerus, af litet individ.

Får h. get? Ett obetydligt tandfragment, om hvilket ej kunnat afgöras om aff får h. get. Dessutom förekommit hit en genomborrad bit, som ser ut att vara af en klophalung af rospår, men kan ej gärna vara af björn, ty därtill är den för tunn; ej heller kan den vara af hund, emär den är alltför bred.

Graf 55. Nötkreatur. Ben ej brända.

Mandibulare h. framre delen af den horisontella grenen med de 3 främsta kindtänderna kvarstående. Dessutom 3 obetydliga delar af mandibulare

Kindtand 1, från öfverkäk.

Kindtänder från underkäk 3, af hvilka den ena är den 2de framifrån, och de öfriga, som äro något fragmentariska, den bakersta är högra sidan, sålunda af 2 individer.

Scapula v. nedre, obetydlig del, med cavitas glenoidalis, som till en del är förstörd.

Benfynd från Björkögrävar.

III. Forts.

Graf 55, forts.

Nötkreatur, forts.

Humerus h. nedre, klufven del, afbruten strax ofvan fossa anconaea; ett fragm., ej närmare bestämbar.

Ulna: 2 fragm., en öfre och en nedre del.

Radius: v. nedre, obetydlig del, i hvilken epiphyse är bortfallen.

Os ischii: h. obetydlig del af benet invid acetabulum.

Tibia. h. öfre delen, ungef. $\frac{1}{3}$ af benet, med tillhörronde, men oflossnad epiphyse.

v. nedre, obetydlig del, med väl viduärt epiphyse.

Calcaneus v. i hvilken tuber calcaneus saknas.

Metatarsale h. ö v., af bägge obetydliga delar, med väl viduästa epiphyser.

Os hamatum, h. 1, helt

Täpphalony 1, den ~~12~~¹³ta, något fragmentarisk.

Kotor, flere fragm., bland hvilka 2 af halskotor, den ene af dessa atlas.

Ofven nämnda ben representera åtminstone 2 individer, stora, och af dessa har det ene varit gammalt.

" " Får. Ben ej brända.

Femur h. öfre delen från och med foramen nutritium.

Metacarpale h., öfre delen, hvares epiphyse är den största delen förstörd.

Metatarsale, h. öfre, obetydlig, klufven del.

² Kotskropp, ett fragm., ej närmare bestämbar.

Alg, skeles skeles (h.). Ben ej brända.

Scapula h., obetydlig del, med cavitas glenoidalis.

Os ilium 2 fragm. —

Benfynd från Björkögrävar.

III, Forts.

Graf 55, Forts.

Fläsk. Kindtand 1, något skadad, från underkäk. Ej bränd.

Tammis. Ben ej brända.

Af det faste kraniet ett obetygl. fragment.

Mandibulare h. 2 fragm., näml. en större del af den horisontella grenen med de 5 läkersta kindtänderna, kvarsitande, och af dessa har den siste ej fullt genombrutit käkbenet, således af ungt individ; en mindre del af den horisontella grenen, med blott den läkersta kindtanden, som af yngre, ej fullt genombrutit käkbenet, af ungt individ, något större än det föreg., som är af hönser.

Kindtand, ett fragm.

Scapula, v. obetygl. del, afbruten vid och strax ofvan collum scapulae.

Humerus. h. ö v., nedre obetygl. delar, afbrutna vid och strax ofvan fossa anconaea; af två unga individer; ett fragment af inre truchlearryggen, ej närmare bestämbar.

Ulna, v. nedre delen af olecranon.

Radius: h. nedre delen, något mer än $\frac{1}{2}$ af benet, epiphysen bortfallen.

" v. öfre delen, ungef. $\frac{1}{2}$ af benet, med kvarsitande, ehuru löst vidvärt epiphys.

Denne ben är af 2 unga, tom. stora individ.

Pelvis v. 2 fragment: en större del med hela acetabulum, och en mindre ~~de~~ klafven, och med blott en del af ossa ilium och ischi.

Benfynd från Björkögrävar.

III, forts.

Graf 55, forts.

Tamsuin, forts.

Femur, nedre, obetydlig del, med aflösnad epiphyys.

Tibia, h. nedre delen, ungef. $\frac{1}{2}$ af benet, epiphyysen bortfallen.

v. nedre, obetydlig del, med knäskåpan, men löst vid värt epiphyys, af större individ än föreg. Lagge unga, tml. stora.

Metacarpale IV, h. i. helh.

Täpphållare, den 1^{sta}, 1.

Två fragment, det ena af bröstkota, men blott det öfre utskattet; det andra af en kotbropp, ej närmare bestämbar. Dessutom förekomma några klafna, obetydliga bitar af rörformiga ben.

Somblixa dessa ben representera åt minstone två individer, unga, men tml. stora.

" " Gräsand, Anas platyrhynchos L. = Anas boschas L. Ben ej brända.

Ulna, h. en mitt del.

Tibia h. öfre delen, ungef. $\frac{1}{2}$ af benet

" v. fragment af benet ungefär vid midten.

Tarsometatarsale h., nedre delen, något mer än $\frac{1}{2}$ af benet.Ejder, Somateria mollissima L. Ben ej brända.

Os coracoidium, öfre delen, något skavad.

Humerus v. distal del, något mer än $\frac{1}{2}$ af benet, ledytan till största delen förstörd.h. proximal del, något mer än $\frac{1}{2}$ af benet, caput humeri förstört.Graf 56. Bäver, Castor fiber L.Pelvis v. n. hela os ilium, men blott en obetydlig del af ossa ischium och pubis, af stort, fullvärdt individ. Ben ej brända.

Benfynd från Björkögrävar.
III, forts.

Graf 56, forts.

Nöt kreatur, Ben ej brända.

Mandibulare v. den horisontella grenen, afbruten vid alveolen för den lutersta kindtanden samt sönder-
sprjälkad baklute å undre kanten; samtliga
tänderna bortfallna.

Radius v. afspredelen med ngt skadad epiphys;
ett fragment, som troligen afsevä är of radius.

Astragalus v. 1, hel.

Calcaneus v. 1, hel.

Metacarpale h. n. helt, blott öfre epiphysen något
skadad, denna såväl som den nedre väl
vidväxt diaphysen.

Potkroppar 3 fragment.

Reffen 1, obetygl. del. Dessutom diverse små
obetydliga, ej närmare bestämbara bitar.

Tamvin. Kindtand 1, ngt fragmentarisk. } ej brända.
Tibia, v, en midtdel.

Graf 57. Nöt kreatur. Ben ej brända.

Två fragment, det ena helt obetydligt, det andra
så afrott, att det ej varit möjligt att med säkerhet
afgöra, hvarest det en gång haft sin plats.

Graf 58. Homo: flere bitar af hjärnskålen, af hvilka en rätt
stor, hvars största tjocklek är 7,2-9,7 mm.
Os temporale h. en obetydlig del med processus
mastoides.

Fragment af en fram- och en kindtand; dessutom
flere obetydliga bitar af rörformiga ben; af ett
äldre individ. Ben ej brända.

Benfund från Björkögrävar.

III, forts.

Graf 58, forts.

Nötkreatur. Ben ej brända.

Humerus, h. mittdel af diaphysen.

Femur, h. öfre delen, ungef. $\frac{1}{2}$ af benet.

Metacarpale, h. något sönderplittadt i båda sidor, men
vid vidväxta, ehuru något förstörd epiphyser;
af äldre konjurer.

Graf 59. Nötkreatur. Ben ej brända.

Humerus, v. nedre delen, knappt mer än epiphysen;
af rätt stort, förml. gammalt djur. Dessutom
några obetydliga bitar af rörformiga ben.

Flund. Bröstkota, knappt mer än kotkroppen.

Ivanskota 1.

3 obetydliga bitar af rörformiga ben; 2 af dessa
klufva. Ben brända. Af litet individ.

Graf 60. Östra afdelningen.

Nötkreatur. Ben ej brända.

Humerus, v. nedre klufven, obetydlig del, med
förstörd epiphys.

Ulna, v. 2 fragment, det ena af olecranon,
det andra en del af benet något nedom
fossa sigmoidea, med en vidstående
del af radius.

" h., en del af benet i närheten af nedre epiphysen.
Dessa benbitar af ulna representera två individer,
det ena något större än det andra, men ej
gamla.

Os ischii, v. obetydlig del af benet, med till-
hörande del af acetabulum.

Benfynd från Björkögrövar.

III, forts.

Graf. 60, forts.

Nötkreatur, forts.

Tibia h. 2 fragment: en nere, obetydlig del, med väl
vidväxt epiphys; en klufven midtdel af dia-
physeu.

Metatarsale V., en öfre mindel, och en nere något
större del, båge med väl vidväxta epiphysen.

Täpphalvaxer 2, den 1st, båge fragmentariska.

Halakota, den 7de, obetydlig del.

Bröstkotor: 3, två af dessa med blott öfre utskottet.

Reflen 2 par, midtdelar.

Några fragment af rörformiga ben.

Samtliga benen representera åtminstone 3 individer,
af hvilka ett varit föm. gammalt. -

Jämsin. Kindtänder 2, den ena med en bit af käkbenet;
af enst. individe

Remur: en obetydlig bit af diaphysen.

Fönder och ben af brända.

Västra afdelningen.Nötkreatur. Ben af brända.

Flere obetydliga bitar, blott andra en
defekt calcaneus af kalv.

A. Får. Blott ett ben brändt.

Scapula, h., midtdel, obetydlig; svagt bränd.

Bröstkotor 2, knappt mer än utskottet, öfver.

Ländkota 1, blott kotbroppen.

D. Homo. Täpphalvax 1, förmre delen, bränd.Nötkreatur:

Remur h. 1, af kalv, bränd.

Benfynd från Björkögrävar.
III, forts.

Graf 60 forts.

Västra afdelningen, forts.

" " D, forts. Där.

Paro mastoidea h. 1.

Os lunatum v., något skadadt, mycket brändt.

Kotor: 11 fragment, bland hvilka 5 kotkroppar,
3 aflorvade epiphyser, en neuralbåge
med en del af öfre utskottet samt öfre delen
af ett öfre utskott; 2 kotkroppar brända.

Reflexen, ett obetyd. fragment, brändt.

Täpshalanget 4, samtliga svagt brända.

Tågellen: 2 klufna, obetydliga litar af rörformiga
ben, brända.

Graf 61.

Nötkreatur. Ben ej brända.

Mandibulare h. 2 samhörande delar af den hori-
sontella grenen, den främre med 2de, ~~och~~ 3^{de}
och 4de kindtanden kvarstående; den bakre
delen med blott den den leakersta kindtanden;
af stort, men stort individ.

Kindtand, den leakersta i vänstra sidan, af stort
och något äldre individ än föreg.

" v. obetydlig del af den uppstigande grenen
med knapp mer än ledknappens ~~del~~

Desutom några litar af bakben, men ej närmare
bestombara.

Radius, v., öfre delen, Klufven.

Ulna, v. öfre delen, obetydlig, i hvilken olecranon
är till största delen förstörd; samhörande
med nämnda radius.

Benpnynd från Björkögräpar.
III, forts.

Graf 61, forts.

Nötkreatur, forts.

Scapula v. näre delen, med till största delen fästord
cavitas glenoidalis.

Humerus, en klufven del.

Os ischii v. 2 fragm., det ene en mittdel, det
det andra en del af acetabular kanten.

Tibia, v. öfre klufven del,

Två aflossade delar af öfre epiphysen,
dessa äro af större djur än det, som repre-
senteras af nämnda klufve tibiadel,

En obetydlig, klufven del af en näre
tibia epiphys.

Rephen. 4 obetydliga bitar, 2 mittdelar och
2 öfre delar, de fyra klufva.

Desutom flere obetydliga, klufva bitar af rö-
formiga ben.

11 " Fammin. Ben ej brända.

Radius, v. öfre delen, ungef. $\frac{1}{2}$ af benet; af ungt,
konst. stort individ.

Ulna, v. öfre delen, epiphysen i olecranon
leofallen.

Pelvis, v. större delen af os ischii, men obe-
tydligt af ~~rest~~ ossa pubis och ilium.

Tibia, v., klufven mittdel af diaphysen.

Astragalus, h. bakre delen, knappt mer än en
treblears yggan.

11 " Get. Ben ej brända.

Os frontale, ett obetydligt fragment.

Kindfond 1, från underkäk.

Benfund från Björkögrävar.
III, Forts.

Graf 61, Forts.

Get, Forts. Humerus v. nedre delen, afbruten vid och strax ofrån
fossa anconea.
Radius h., obetydlig del af diaphysen.
Ulna, v. nedre delen, ungef. $\frac{1}{2}$ af benet.
Femur h. ö v., af bägge obetydligt af dia-
physen.
Metacarpale, mittdel af diaphysen.
Ripben, ett obetydligt fragment.
Samliga benen äro af stort individ.

Graf 62.

Nötkreatur. Ben ej brända.

Kindständer 5, af hvilka 4 från öfverkäk.

Metacarpale h. n. hela diaphysen jämte en del
af öfre epiphysen; af stort individ.

Metatarsale v, större delen af diaphysen, som
var söndersplittrad i flera litar, som
jag limmat i hop; af mindre individ öf-
före.

Flera fragment, bland hvilka öfren af kranium,
men hufsaktigen af rörformiga ben.

Täpphals 1, förre delen, klufven, bränd.

Hand. Ben brända.

Radius, obetydlig del af diaphysen samt 2 klufva
litar af rörformigt ben; af helt litet
individ.

Daggjursben, några obetydliga, klufva, ej närmare be-
bestämbara litar, brända.

Bergrund från Björkögrävar.

III, forts.

Graf 64, forts. Lådan A, forts.

Nötkreatur, forts.

Malleolus externus h., af enst individ.

Calcaneus, v. betyd. fragment.; of kalf.

Metacarpale, v. n. hela diaphysen, longitudinelt klufven,
med en del af öfre epiphysen.

Metatarsale, v. nedre delen, något mer än $\frac{1}{2}$ af benet, med
väl vidväxt epiphys.

" h. öfre delen, obetydlig.

Täphalanger 5, räml. 4 den 1te, 1 den 2de, de förra be-
tydligt fragmentariska.

Flere obetydliga bitar af rörformiga ben samt of kota.

Samliga benen of nötkreatur äro of åtminstone 3 individ,
af hvilka ett enst, de andra gamla och af dessa senare
har det ena varit större än det andra.

" " Lådan B.

Får. Ben ej brända.

Mandibulare, h. nästan hela den horisontella grenen
med somliga (6) kindtänderna kvarstående.

Radius, v. öfre delen, något mer än $\frac{1}{2}$ af benet.

Ulna, v. blott en obetydlig del af benet vid fossa
sigmoides, och som hvarande med närmaste radius.

" h. blott olecranon, som är longitudinelt klufven
och saknar epiphys

Kindtänder 4, från underkäk, 2 af dessa fragmentariska.

Ländkota, 1, med bortfallna epiphysen.

Samliga dessa ben äro af stort individ, förmodligen
basse.

Mandibulare, v., obetydlig del af den horisontella grenen,
med de tre främsta (mjölk-) kindtänderna,
af hvilka dock de bästa främsta äro vid roten afbrutna.

Benfynd från Björkögräver.III. forts.Graf 64. Läden B. forts.Får, forts.

Kindbånd 1. från öfverkäk.

Metacarpale h., öfve delen, ungef. $\frac{1}{2}$ af benet.

Metatarsale, v. en mittled af diaphysen.

Kotlor, 2 stycken.

Samtliga dessa ben äro af betydligt mindre individ
än föreg.Tammin. Ben ej brända.Mandibulare, en främre- och en bakre del, bägge obetydliga,
af ungt, men rätt stort individ.

Kindbänder 2.

Humerus, h. nedre delen, ofbruten vid och strax ofvan
fossa anconea.

Ulna, v. en del af benet nedom fossa sigmoidea.

Tibia, h. öfve, obetydlig del, med bortfallen epiphyse.

" v. nere, " " " delvis förstörd epiphyse.

Capitulum, v. 4 of ungt individ.

os cuneiforme ³st, af ungt individ.

Tre klufna bitar af rörformiga ben.

Oförvärande benlar representera åtminstone två individer
det ena litet, det andra rätt stort, men ej gammalt.Häst. Astragalus, v. 1, hel, af stort individ. Ben ej brändt.Ålg. 2 obetydliga delar af hornspetsar, den ena medt.Gås, Anser anser (Gmelin)

Humerus, h., hela benet, men något skadadt

å den proximala delen samt något
särdeles plöjtadt å under sidan. Så vidtjag kunnat finna öfverensformer benet
med det af tamgås. Benet ej brändt.

Benfynd från Björkögrävar.

III, forts.

Graf 64, Läden B, forts.Gädda, Lucius lucius (L.). Ben ej brända.

Mandibulære dentale, h. ett obetydligt fragment.

Clavicula, h., öfre delen, samhörande med föreg.

Benen äro af ett ~~ett~~ individ, hvares total längd varit omkr.

560 mm.

Graf 65.

Hund. Metacarpale V, h. 1, af litet individ. Ben ej brändt.Nötkreatur. Ben ej brända.

Kindtand 1, från öfverkäk

" 1, " underkäk

Fragmenter af rörformiga ben samt af kota.

" " När grundlaget.Tamsvin: Tibia, nedre epiphysen, af ungt individ.Tamhön: Tarso-metatarsale, v. öfre, obetydlig del,
en klufven del af rörformigt ben, tände öfven
vara af tamhön.

Graf 66.

Får, Metacarpale, v. klufven öfre, obetydlig del, i hvilken
är bofnött; en till närmare hörande, klufven bit.Ben ej brända.Tamsvin: Mandibulære, v. bakre delen af den horisontella grenen
med de två bakre kindtänderna korsvände; af
ungt, men rätt stort individ. Ben ej brändt.Hund, Ben brända.

Epistropheus, knappt mer än processus odontoides.

Metacarpale V, h. främre delen, knappt $\frac{1}{2}$ af benet.

Täpplonger 2.

Samliga benen äro af ett medelmätigt stort individ.

Fågelben: en obetydlig bit af rörformigt ben, brändt.

Benfund från Björkögrävar.

III, forts.

Graf 69. Flomo: ett obetydligt fragment af underkakt; ej brändt.Tamhörn: Tarso-metatarsale, v. öfre, obetydlig del, bränd.Däggdjurs ben, flera obetydliga bitar, ej närmare bestämbara, ej brända.Fågellben, en obetydlig, klufven del af rörformigt ben, bränd.Graf 70. Fågellben, två obetydliga, brända delar, ej närmare bestämbara.

Graf 72.

Nötkreatur. Ben ej brända.

Astragalus, v. 1, bakre delen förstörd

Calcaneus, h. 1, ä hvilken tuber calcaneus saknas.

Benen äro af enst, men tom, stort individ.

Får. Metacarpale, knopp mer än nedre epiphyssen, som är väl utväxt; tom, gammelt, men ej stort individ.Ben ej brändt.Tamsvin: Astragalus h. 1, af rätt stort individ; ben ej brändt.Graf 73. B. Däggdjursben, 2 obetydliga, klufna och brända bitar. *)" 74. Däggdjursben, obetydliga, klufna bitar, ej brända.Graf 75. På $\frac{1}{2}$ fots djup invid krakbitarne b.Nötkreatur. Ben ej brända.

Mandibulare, v. framre delen af den horisontella grenen mellan foramen mentale och alveolen för den andra kindtanden; af tom, stort individ.

Kotkroppar 2, af den ene blott en obetydlig del, med tillhörande, men aflossnad epiphyss.

Tamsvin: 2 klufna delar af hörntand, af tom, stort individ.Kindtand 1. Ej brändt.Tamhörn. Ben brända.

Radius, h., distal, obetydlig del.

Tibia, v. nedre, obetydlig del.

*) samt några obrädda, ej närmare bestämbara benbitar, som äro af stort djur.

Benfynd från Björkögrävar.

III, forts.

Graf 75, forts.

Hund. Ben ej brända

Maxillare, h, obetydlig del.

Roftand, h. ö. v. från öfverkäk; rötterna afbrutna.

Knölband, den främre i högra sidan af öfverkäk.

Hörnband, från vänstra sidan af underkäk.

Framband, den yttersta i högra sidan från underkäk;
rot afbruten.Tibia, v. nedre delen, med å inre sidan något
skadad epiphyys.

Öfvan nämnda tänder och händelar äro af en stor, men ej gammal hund. Tänderna öfverensstämna i storlek med dem från ett hundskranium (rapphönshund), hvars längd är 187 mm. från framkanten af mellankäkshenet till nackhenets öfre, bakre kant. Att hunden från graflyndet ej varit synnerligen gammal, framgår dock däraf, att roftändernas "hål" är särdeles tydligt och föret en knippt märkbar afnäring, med den från hålen gående fina listan, som sträcker sig nästan intill den mediana listan å nämnda roftänders framkant, under det att hos den gamle hunden, liksom öfven hos den gamle vargen, hålen är antingen nästan försvunnen eller betydligt afnätt, samt att nämnda från hålen utgående list öfven är afnätt, så att den på långt när ej når till den mediana listan å tändernas framkant.

Öfven tibiadelen vittnar om, att djuret ej varit gammalt, erär ej några märken å densamma förefinnas, som antyda, att fibulan varit med densamma sammenväkt. Hos & äldre individ af hund är näml. nedre delen af fibulan med ungef. $\frac{1}{2}$ af sin längd så fast sammenväkt med tibian, att suturen dem emellan försvunnit, om och gränsen mellan dessa ben kan skönjas. —

Benfyndt från Björkögrävar.

III. forts.

Graf 77. Ur brandlaget.

Homo. Tjphalanger 3, af hvilka en hel, den yppersta, samt 2 förmare delar.

Tambons: Tilia, två obetydliga bitar.

Fajelben, obetydliga bitar, en del klufna.

" " Ur krukkan. Ett brändt, obetydligt fragment af fajelben.

" " Söder om krukkan, på två fots djup.

Nötkreatur. Ben ej brända.

Tars squamosa, h. en obetydlig del.

Hum., h. 2 fragment, det ena af vingen (ala), det andra af margo obterarii.

Tschii: ett fragment.

Metatarsale, midtdel af diaplysen.

Reffen: ett fragment.

Ett fragm. af kota, samt flere bitar af rörformiga ben.

Graf 78. A. Ej brända ben.

Nötkreatur: Metacarpale, h 1, nästan hela diaplysen, med en del af epiptysen; ej stort, men föml. gammalt djur.

Fläst. Kindhänder 3, från afverkak, den ena tanden fragmentarisk.

" 2, från underkäk, den ena af dessa är den bakre i vänstra sidan.

Af stort individ.

" " B. Brända ben.Flund.

Humerus, v. neder delen, med blott en del af trochlean.

Tilia, v. neder, obetydlig del, med väl vidväxt epiptyd.

Astragalus, v. förmre delen och obetydligt af trochlean.

Benfynd från Bjärkögräfvne.III, fots.

Graf 78 fots.

Flund, fots.

Calcaneus, v. främre delen.

Metacarpale I, h. helt.

" I v. i något fragment.

Metatarsale II, h., bakre delen, obetydlig.

Metacarpal-1. metatarsalben: 2 fragm.

Ivanskotor 2, samt ett fragm. af annan kote.

Två fragm. obetydliga. af rörförmiga ben.

Samliga dessa ben äro af ett litet individ.Fläst: kindtand, obetydligt fragm.Tamhöns.

Coracoideum, h., öfre, obetydlig del.

Tibia, h. och v., nedre delar, obetydliga.

Tarsometatarsale v. 1 nedre, obetydlig del.

" " h., nedre delen, något mer än $\frac{1}{2}$ af benet med märke efter sporre kärnans ~~uttrix~~ fröte.

Metacarpalia II & III, v.

" II, h. distal del.

Täpphals 1, bakre delen.

Samliga dessa ben äro af en mycket lapp.Graf 79. B. Flomo: täpphals 1, den yttersta, bränd.Graf 80 Fläst: kindtand 1, något fragment, från öfverkäk, ej bränd." " A. Flund. Brända ben.

Cars squamosa, v. ett fragm., med ledytan för underkaken.

Metacarpale II, h.; bakre delen, något än $\frac{1}{2}$ af benet." IV. h., " " , ungef. $\frac{1}{2}$ af benet.

Reffen, ett fragment.

Benen äro af ett litet individ. -

Benfynd från Björköygraven.

III. fots.

Graf 80 fots. A. fots.

Fläst. Fragment of kindtend, bränd.

Tamhöns. Tarso-metatarsale, v. en öfre- och en nedre del, den senare med sporre.

En klafven del af rörformigt ben. Benen äro af tupp, ej gammal.

Däggdjursben, klafven bit, ej närmare bestämbar, bränd.

Fågellen: två obetydliga bitar, brända.

" " B. Prönda ben.

Flund.

Metatarsale IV, h. bakre delen, något mindre än 1/2 af benet.

Täpshalong 1, främre delen.

Svanskota: ett fragment, samt en klafven del af rörformigt ben.

Tamhöns.

Tre klafva bitar, den ena af humerus, de andra af ~~tibia~~ femur.

Klophalong 1, ~~den öfriga~~.

Fågellen, 2 klafva, obetydliga bitar af rörformigt ben.

" " C. Ur krukans. Ben ej brända.

Flund. Täpshalong 1, främre delen

Svanskota 1, något fragmentarisk.

Benen äro af litet individ

Tamhöns: Tarso-metatarsale, 1 mittdel.

Fågellen: 3 klafva, obetydliga bitar, ej närmare bestämbara.

Graf 81. Homo. Flere fragment, dels af femur, dels af tibia; af de två femur hörande bitarne ha flera kunnat hoppasas och förklmmas.

Graf 82. se följande sida!

Benfynd från Björksgrävar.

III, foto.

Graf 82. På 2 fots djup, nära norra kanten.Nötkreatur

Humerus, v. ett fragment af diaphysen i närheten af fossa anconaea, ej brändt, af äldre, dock ej synnerligen stort djur.

på 3-4 fots djup, på norra sidan.

Nötkreatur. Ben ej brända.

Basisphenoideum, ett, något fragmentariskt.

Humerus, h. nedre epiphysen, något skadat.

Radius, h. en del, knoppt mer än nedre epiphysen.

Os yvisiforme, h. 1.

Metatarsale, v. nedre delen, något mer än $\frac{1}{2}$ af benet, med väl utvärt epiphys.

Reflexen, en del af benet mot öfre änden.

Tarsophalang, 1, den 1ste.

Kotor 2, obetydliga fragment.

Afrörformiga ben 4, ej närmare bestämbara fragment.

Somliga benen äro af stort, gammalt individ.

Tamsvin. Ben ej brända.

Humerus, v. obetydlig del af benet invid fossa anconaea.

" h. nedre delen, ungef. $\frac{1}{2}$ af benet, afbrutet vid vid fossa anconaea

Os ischii, v. obetydlig del af benet, med en del af acetabulum.

Tibula, v. nedre, obetydlig del, med aflösnad epiphys.

Calcaneus, h. longitudinelt klufven, och af densamma finnes knoppt mer kvar än lögten mot astragalus.

Femur, obetydlig, klufven del af diaphysen.

Flit hörande ben delar äro af åtminstone 2 individer, af hvilka det ene varit ganska stort, det andra litet och ungt.

Benföremål från Björközoopten.

III, föts.

Graf 92. P² 3-4 föts lyp, på södra sidan, föts. Ben ej brända.

Får. Radius, v. öfre, klafven del, knappt mer än epiphysen.

Ulna, h. n. hela benet, men nedre epiphysen (processus styloideus) saknas, lika så epiphysen å olecranon

Tibia, v. nedre del af diaphysen.

Metacarpale, v., hela benet, endast nedre epiphysen
beholden.

Täpphalong 1, den 1^{sta}.

Benen äro af ett ej stort, men ej heller så mycket individ.

Ejder. Ulna, v. hela benet; af mycket individ. —

Under röset i södra delen af högen. Ben ej brända.

Får. Mandibulare, v. främre delen af den horisontella
grenen, med den 2de kindtanden kvarsitande; af äldre,
ej stort individ.

Tamwin: Metacarpale II, h., helt; af äldre, löml. stort individ.

Brandlager I.

Flomo: Metacarpalben, främre delen.

Täpphalong 1, " "

Slund.

Astragalus, v. blott en del af trochlean.

Metacarpalia l. metatarsalia: 3 fragm, mindre än
1/2 af de respektive benen.

Täpphalonger 7, somliga den 1^{sta}, något fragmentariska.

" 3, " " 2de, den ena något fragment.

Brösklager 1.
Bröskben, tre delar.

Svanskotor 5, af hvilka 4 äro hela l. v. hela.

Benen äro af stort individ.

Får. Astragalus, v. 1, ngt-skavad; af litet individ.

Tamhörn. Ulna, distal del, något mer än 1/2
af benet.

Benfynd från Björkögräver.

III. Forts.

Graf 82. forts.

Brandlager I, forts.

Tamhörs, forts. Tarso-metatarsale, v., nedre del; epiphysen bortfallen. Benen äro af ungt individ.

Det fågellken, till hvar del, om hvilken det ä lappen i ladan står antecknad, att det är en "hönsklö". Någon råden är det ej, men värt är att afgöra, af hvilken art plenet kan vara.

2/

Graf 83. Brandlager I.

Nötkreatur. Calcaneus, h., bak till ä öfre kanten sönderspjälkad; af äldre, rätt stort individ;.

Till nämnda ben höra flera bitar. Om detta ben står i lappen i ladan antecknad, att det är "half-brönt hästben".

Tamsvin. Tibia, h. nedre, obetydlig del, med väl vidväxt epiphys; af rätt stort, gammalt individ.

Obs! I konvolutet, i hvilka benen af nötkreatur och tamsvin från Brandlager I ligga, står antecknad

är anlagd.
nr. 82

"82. Brandlager I, men i lappen i konvolutet står det "83. Brandlager I". Jag har följt anteckningen i lappan, emär väl denna anteckning torde vara den ursprungliga.

" 83.

II.

Ben ej brända.

Flora: Tibula, obetydligt fragment af dia physen; Tibia, flere obetydliga bitar.

Nötkreatur.

Kindtänder 2, från öfverkäk.

Mandibulare, en obetydlig framre del af den horisontella grenen.

Humerus, v. nedre, klufven del, epiphysen bortfallen.

Tibia, blott nedre epiphysen, men så förstådd, att den ej närmare kunna bestämmas.

Benfyndt från Björköspapper.

III, forts.

Graf 83, forts. II, forts.

Nötkreatur forts.

Calcaneus, h., betydligt förstörd.

Metatarsale: ett fragment af diaphysens framkant.

Täphalang 1, den 1^{sta}, betydligt förstörd.

Reflexen, en mittdel.

Desutom flere fragm. af rörformiga ben.

Af stort individ. -

Tamsvin.

Mandibulare, h. en mittdel af den horisontella grenen, samt en annan obetydlig bit, som tade höra tillsammans med den ofruen nämnda.

Kindtand 1, den bakre sta från underkäk, samt flera fragment af kindtänder.

Hörintand 1, klufven del. Desutom flere fragmenter af rörformiga ben, blanda andra af femur.

För. Kindtand 1, från öfverkäk.

Graf 84. Tamsvin. Radius, h., obetydlig del af diaphysen. Bränd." " b.Nötkreatur. Reflexen, en obetydlig mittdel. Ej bränd.Tamsvin. Mandibulare, h. mittdel af den horisontella grenen; af stort, stort individ." " d. under brandlagret.

För. Kindtand 1, från underkäk, af stort, gammalt ind.

" " e. under brandlagret.Nötkreatur. Två klufva, obetydliga bitar af rörformiga ben. Ej bränd.Graf 85. En fot djupt.Nötkreatur. Ben ej bränd.

Humerus, v. en klufven, obetydlig del af benet vid fossa anconaea.

Os ilium, ett fragment, samt ett par andra obetydliga bitar. -

Benfynd från Björköpingsvar.

III, foto.

Graf 85, foto.

Får. Humerus, v. 2 samhörande nedre delar, af diapfysen, den ena med läst epiphysen; af föml. stort individ.

Graf 86. Flono: Præmtond 1. ej bränd.

Nätteratur. Humerus, v., nedre delen, knappt mer än epiphysen, som är till största delen förstörd; af föml. stort individ. Ej bränd.

Tamsvin. Mandibulare, h., hela den horisontella grenen med alla kindtänderna kvarstående.

" v. en mittdel af den horisontella grenen, med de tre främsta kindtänderna kvarstående samt af den 4de flera bitar.

Præmtonder 5. Af väst individ med blott mjölks-tänder.

" " Kjukan (C).Flund. Ben brända.

Scapula, v., blott ledytan.

Femur, h. 2 fragment: en öfre delar: den ena med caput och trochanter major; den andra knappt mer än caput femoris; en till femur hörande, obetydlig bit. Af två individer, små, något olikstora.

Flalskota, den 7de: kotkroppen och en del af neuralbögen.

Transkota, 1, en af de yppersta.

Mört, Leuciscus rutilus (L).

Os pharyngeum inferius (undre malgen) h. Individets total längd har varit af omkr. 185 mm. Benet ej bränd.

Benfynd från Björkögrävar.

III, forts.

Graf 86, forts.

Brändlagret.Flomo: Kindtand 1.Flund.

Scapula, h. nedre delen med cavitas glenoidalis, klaffen.

Humerus, h. nedre, obetydlig del af diaphysen, afbruten vid och strål oöfvan fossa anconea, samt en till detta ben hörande epiphyss.

Radius, v. 2 fragment; en öfre del, knäppt mer än epiphysen, och en nere del, öfven den obetydlig, med epiphyss; af två individer, den ena medelmätligt storlek, den andra liten.

Atlas: ett fragm, h., med ledytan mot condylus occipitalis

Epistrophæus, framre delen, knäppt mer än processus odontoides.

Bröstkotor: 2 kotkroppar samt en neuralbåge.

Ländkota 1, blott kotkroppen; en del af kotkropp, ej närmare bestämbar.

Lumbarotor 3.

Metacarpale II, h., lägre delen, ungefär $\frac{1}{2}$ af benet." III. v. " " , något mindre än $\frac{1}{2}$ af benet.

Tåphalanger: 1, blott framre delen, samt 2 fragm. af rörformiga ben.

Benen äro, som nämnt, af två individer.

Graf 88

Fläst: Femur, v. en öfre del med caput samt en del af trochanter major; en nere del, med förstörd epiphyss; af stort individ. Ej brända.Däggdjurs ben: 2 obetydliga, brända bitar. -

Benfynd från Björkögrävar.

III. Forts.

Graf 89. A. Ben ej brända.

Tammis. Radius, h. n. hela diaphysen.

Calcaneus, v., afbruten framtille och tuber calcaneus saknas; af ungt, könl. stort individ.

" " B. Ben brända.

(a). Hund: Rot af kindtand, samt en svanskota.

Däggdjursben; flere obetydliga, klufna, ej närmare bestombara bitar.

" " (c). Däggdjursben; flere obetydliga, klufna bitar. Brända.

Graf 90.

Flomo: En obetyd. pressn. af kote, ej bränd.

Däggdjursben: några obetydliga, klufna bitar, brända.

Fågelben: en obetydlig del af rörformigt ben, brända.

Graf 91. Däggdjursben: några obetydliga, klufna bitar, brända.

Graf 93. Södra hälften:

Däggdjursben: Klufna, obetydliga, brända bitar, sannolikt af hund, men kunna ej närmare bestannas.

Fågelben: några klufna, obetydliga bitar, brända.

" " ur b. Ben brända.

Flomo: Tåphaloxer 3, af hvilka en den yttersta; af de andra blott framre delen.

Hund.

Humerus, v. nedre delen, något mer än $\frac{1}{2}$ af benet; dessutom flere bitar af rörformiga ben, en del klufna, andra åter genom eldens inverkan till sin form så förändrade, att det ej varit möjligt att afgöra, från hvilket l. hvilka ben de äro. Af liten, men gammalt individ.

Björn, Ursus arctos L. Klaphaloxer 3.

Benfynd från Björkögrävar.
III, forts.

Graf 93, forts.

nr 6, forts.

Tammien. Femur, v, nedre, obetydlig del, med bortfullen epiphys; af rätt stort, ej gammalt individ.
Kätchen: ett obetydligt fragment, lika så ett af reffen.

Flåst. Mandibulære: en framre, obetydlig del.

Kindbänder: 3 fragment.

Däggdjursben: flere obetydliga, bitar, de flesta klufna.

Fågeln: 2 klufna bitar af rörformiga ben.

" " nr 7 Krukan (öfver). Benbrända.

Flåst: flere obetydliga fragment, bland hvilka ett af det första kraniet, samt af underkäk.

Flund: Två fragm. af kotor, delena af kalkkota, det andra af löndkota.; af litet individ.

Får: Tjälva, obetydlig del diaphysen i närheten af ^{öfre} epiphysen.

Däggdjursben: flere obetydliga, klufna bitar af rörformiga ben.

Graf 94. nr 8 Kruka. Benbrända.

Horn. Några obetydliga fragment af kotor.

Flåst. Några obetydliga bitar, bland andra af löndkota.

Fågeln: 3 obetydliga bitar.

" " " nr 9 Brandlager II, vid d.

Horn: Tjälphorn, i den ytterste, samt ett annat, ej närmare bestäm^{bart}at ben.

Graf 95. Däggdjursben: flera obetydliga, klufna och brända bitar.

Fågeln: 3 " " " " " " " " " " " "

† Till Graf 94, Lager I: Tre obetydliga bitar, brända, af däggdjursben.

Benfynd från Björkögräppan.

III, forts.

Graf 95, forts.

Hund.

Calcaneus, v. hel, endast tuber calcaneus saknas. Längd af benet (utom tuber calcaneus) 49 m.m.; hos stor hund. 44,5 m.m. (med tuber calcaneus). Kroppen ä förtbenet är något tunnare, men högre framemot ledytan för astragalus än hos det hundben, jag haft att jämföra med. Äfven är längden af ledytan mot astragalus något större, så att då den hos förtbenet är 20,8 m.m. är den ä nämnda hundben blott 17 m.m.

Metatarsale III, v., bakre delen, obetydlig klafven.

Carpal - l. metatarsalken: 2, främre, obetydliga delar.

Täpphalang 1, den 2da

I sin till Vetenskaps Akademiens inlämnade redogörelse för undersökningarne ä Björkö 1872 upptäcker H. Stolpe¹⁾ de djurarter, han funnit vara representerade i Björköfyndet och omnämner ä p. 64 äfven Vargen, *Canis lupus L.*, som han dock "tillsvidare upp för med frågetecken, allersom endast den enda lemning, som antyder dess närvaro, är en tredje phalang, hvilken synes vara för lång (3 cmtr) och grof för att tillhöra hunden."

Bland afvärrämnda, från graf 95 förekommande ben, som jag hänfört till dem af hund, är det ett, om hvilket man kan vara tvifvelsom, huruvida det är af stor hund l. yngre varg. Det är näml. den afven nämnda calcaneus, som jagut mig anledning till följande. Af hvad här afven blifvit anfördt om denne calcaneus, framgår det att den är till formen något olika den hos hunden somt något större än hos en stor hund. - Det är verkligen svårt att af enstaka ben delar afgöra, om de äro af stor hund eller yngre varg, emedan motsvarande ben af hund och varg mycket lika hvarandra, och det är icke alltid störelken, som därvid är afgörande, emedan det, som bekant, finnes hundraser, som: storlek

¹⁾ Naturhistoriska och archaeologiska undersökningar på Björkö: Notiser. II. Redogörelse för undersökningarne 1872. Öfvers. af Kongl. Vet. Akad. Förhandl. 1873, N:o 5.

Benfynd från Björkögräver.

III. fynd.

Graf 95 fynd.

kunna täpla med öfren den fullväxta vargen. Med undantag af raftöndernas och den förre knätbondens betydliga storlek hos vargen, i jämförelse med dem hos den store hunden, och några karakterer å kraniet, genom hvilka vargen skiljer sig från hunden, torde det för öfrigt knappt finnas några karakterer att hämta af skelettet, af hvilka med säkerhet kan afgöras, om de händlar, man har för sig, äro af ~~hunden~~ stor hund eller varg. Som det öfren från graf 96 finnas åtskilliga händlar, som tyda på, att de äro af ett stort individ, men bland dessa öfren några, som bestämt äro af hund, ligger det nära till hands att förmoda, det från denna graf finnas representerade två hundraser, en af betydlig storlek och en af medelstorlek. Och å p. 21 är det omnämndt, det en tibia-del och åtskilliga tänder förekomma af en stor, men ~~en~~ ej särdeles gammal hund öfren från graf 75. Jag tror därför, att jag, utom begi misstag, kan hänföra händlarna såväl från graf 95 som 96 till dem af hund. Men att afgöra, till hvilken stor ras dessa händlar äro att hänföra, det visar sig icke inlota mig på.

Ekorre, Sciurus vulgaris L.

Metacarpale IV, af ett, som det synes, yngre djur - Benet brunt.

Graf 96.

Glund. Maxillare h., obetydlig del af benet med alveol för förre knätbunden.

Os pisiforme, h. 1.

Metatarsale IV, h., bakre delen, ungef. $\frac{1}{3}$ af benet.

Metacarpal- metatarsalben: 3 förre delar.

Täphalanger: 2, bägge den 1^{sta}.

" 4, samtliga den 2da; 2 af dessa äro af mindre individ

1. klophalang.

Trorskata 1.

De flesta af dessa ben äro af stor hund; 2 af dem af medelstor u.

De föröfrigt. föres. på.

Benfynd från Björkögruppen.

III.

Graf 96. forts.

Tamkatt. Benbrända

Humerus, h. nedre delen, knäppt mer än epiphysen, men afven
den är delvis förstörd.

Radius, h. öfre, obetydlig del.

Ulna: v., blott olecranon.

" h., nedre delen med processus styloideus.

Femur, v. öfre delen med caput (klupet) samt trochant. major

Tibia, h. nedre delen, knäppt mer än epiphysen.

Calcaneus, h. bakre delen.

Metacarpale IV, v., bakre delen, varjef $\frac{1}{2}$ af benet.

Metacarpalia, 2. framre delar, ej närmare bestämbara.

Metatarsale III, h., öfre delen, ej fullt $\frac{1}{2}$ af benet

Täpkelong.

Ländkota, ett fragm., samt 3 fragm. af andra kotor.

Samtliga benen äro af en icke synnerligen stor, men ej heller
ung katt.

Däggdjursben: flere obetydliga bitar, dels af kotor, dels af
rörformiga ben, brända.

Fågellen: flere obetydliga bitar af rörformiga ben, brända.

Graf 97. Däggdjursben, ett fragm. af stort djur, men af hvilken art, vägar
jag icke afgöra, benet ej bränt.

" några obetydliga, brända och klupna bitar.

Fågellen, några obetydliga, brända och klupna bitar af rörform. ben.

Graf 98 ^{no. 1.} Nötkreatur: kindtand, obetydlig del, ej bränd.

Fågellen, några obetydliga bitar, brända.

^{no. 2.} Tamhöns: Tarso-metatarsale, h., öfre obetydlig del bränd.

Ejder: Metacarpale II, h., fragm. af den proximala delen, br

Däggdjursben, några, obetydliga bitar, brända.

Fågellen; en kluppen bit af rörform. ben, bränd.

Benlynd Fr. Björkögrävar.
III, forts.

Graf 98, forts.

nr 3. Däggdjursben: 3 obetydliga, brönda bitar.

" " Krukan. Däggdjursben: några obetydliga bitar, brönda.

Graf 99. Däggdjursben: 3 obetydliga, brönda bitar.

Broby, Morssten d. 13^e Juni 1912.

Ludvig Hedell